

**UCHWAŁA NR/2025
RADY MIASTA SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH**

z dnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 - 2028, po przeprowadzonych konsultacjach społecznych

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2024 r. poz 1465 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 2 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz 2151 z późn. zm.) art. 10 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939)

**Rada Miasta Siemianowic Śląskich
uchwała:**

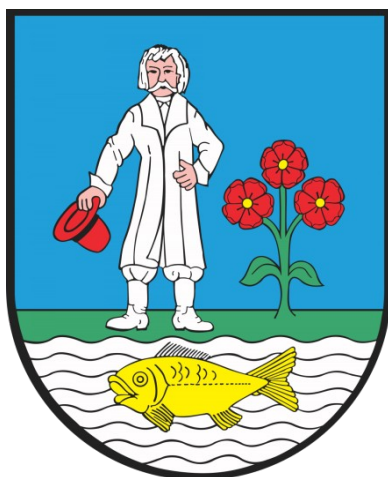
§ 1. Przyjąć Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 - 2028, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Siemianowice Śląskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr/2025
Rady Miasta Siemianowic Śląskich
z dnia 2025 r.

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOŁOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2025-2028

Siemianowice Śląskie 2025 r.

SPIS TREŚCI

Rozdział I	Wstęp	str.3
Rozdział II	Diagnoza	str.5
Rozdział III	Przesłanki realizacji Programu	str.26
Rozdział IV	Beneficjenci Programu	str.26
Rozdział V	Cele i Zadania Programu	str.29
Rozdział VI	Adresaci Programu	str.33
Rozdział VII	Główne czynniki wspierające realizację zadań programu	str.33
Rozdział VIII	Monitoring i ewaluacja Programu, zakładane rezultaty	str.34
Rozdział IX	Postanowienia końcowe	str.34

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2025 - 2028

Rozdział I - Wstęp

Używanie alkoholu i narkotyków powoduje duże szkody zdrowotne i społeczne.

Koniecznym staje się więc podejmowanie działań zmierzających do ograniczania popytu i podaży tych środków, a także działań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych. Szczególnie istotne jest, aby działania takie podejmowane były już na poziomie lokalnym. Nadużywanie alkoholu oraz narkotyków powoduje także naruszenia zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Problemy związane z alkoholem i narkotykami powodują wysokie koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 - 2028 jest zapisem działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze profilaktyki uzależnień.

Program opracowany został przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie, przy współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemianowicach Śląskich. Program stanowi załącznik do uchwały Rady Miasta Siemianowic Śląskich. Ponadto w 2024r. na zlecenie Urzędu Miasta została opracowana Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych, obejmująca podstawowe problemy społeczne związane min. z używaniem legalnych i nielegalnych substancji psychoaktywnych na terenie miasta Siemianowice Śląskie.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w mieście Siemianowice Śląskie wśród dwóch grup reprezentujących lokalne środowiska:

- 1) dorośli mieszkańcy miasta
- 2) uczniowie szkół

Badania obejmowały mieszkańców Siemianowic Śląskich, którzy ukończyli 18 rok życia. Respondenci byli informowali o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie. Wśród uczniów biorących udział w badaniu, większość kwestionariuszy ankiet to uczniowie klas VI (25%) oraz klas V (21,2%).

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy. Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 2%). Pomoc osobom uzależnionym nie może więc ograniczać się do bezpośredniego działania z osobą uzależnioną, ale ma zmniejszać negatywne skutki uzależnień dla całego społeczeństwa. Wyeksponowana w Programie została działalność edukacyjna, której celem ma być uświadomienie młodym mieszkańcom gminy, jak szkodliwe są używki oraz wykształcenie w nich właściwych postaw społecznych. Niezmiernie istotne jest również wzmacnianie pozycji rodziny poprzez działania edukacyjne i realizację przedsięwzięć profilaktycznych, mających na celu integrację i wskazanie sposobu spędzania czasu wolnego w sposób wolny od używek. Polityka społeczna gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom

ukierunkowana jest w szczególności na budowanie zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień poprzez:

- 1) systematyczny rozwój działań profilaktycznych (informacyjnych i edukacyjnych),
- 2) wspieranie i zabezpieczanie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, ochronę przed przemocą domową,
- 3) zapewnienie profesjonalnych form pomocy dzieciom w szczególności wychowującym się w rodzinach z problemem uzależnień,
- 4) wspieranie sektora pozarządowego, instytucji i środowisk lokalnych oraz współpracę z nimi.

Realizatorami Programu są zarówno jednostki publiczne, jak też podmioty należące do sektora pozarządowego.

Program w swych założeniach jest spójny z następującymi aktami prawnymi:

- Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz 2151 z późn. zm.)
- Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939)
- Ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.)
- Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673 z późn. zm.)
- Program przeciwdziałania uzależnieniom w województwie śląskim na lata 2021 - 2030

A. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określona jest przez Uchwałę Rady Miasta Siemianowic Śląskich,

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, (stan na 31 grudnia 2024)

1. poza miejscem sprzedaży (sklepy) 2. w miejscu sprzedaży(lokal gastronomiczne)

1. do 4,5% (oraz piwo)	od 4,5% do 18% (za wyj. piwa)	pow. 18%	razem	2. do 4,5% (oraz piwo)	od 4,5% do 18% (za wyj. piwa)	pow. 18%	razem	ogółem
106	99	100	305	49	30	33	112	417

1) jednorazowe zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych – **13**

2) organizacja imprez - **0**

Rozdział II. Diagnoza

W celu przeprowadzenia diagnozy, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie zlecił przeprowadzenie badań ankietowych dotyczących lokalnych zagrożeń społecznych. Badania zostały przeprowadzone w siemianowickich placówkach oświatowych, wśród 803 uczniów oraz wśród 676 dorosłych mieszkańców Siemianowic Śląskich.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym w szczególności obejmujących:

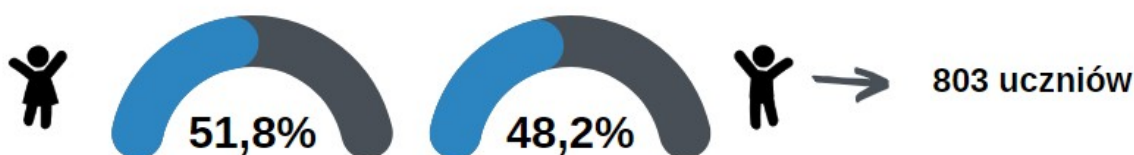
- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym,
- zagadnienia związane ze spożyciem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia.

Poniżej prezentujemy odpowiedzi mieszkańców Siemianowic Śląskich

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

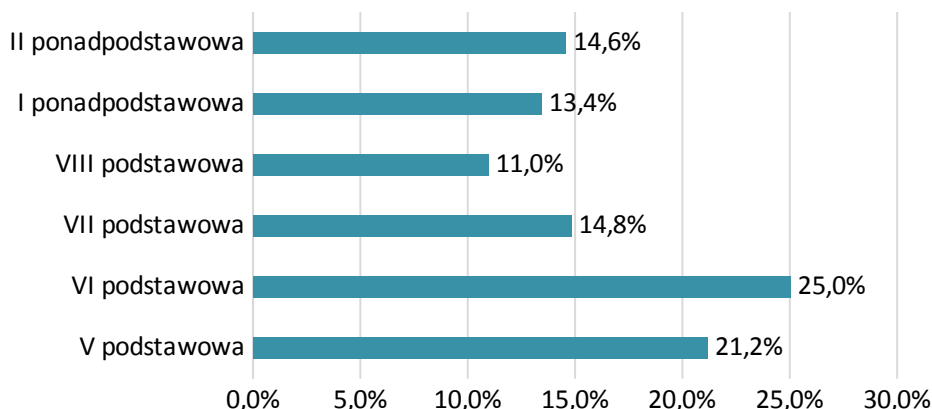
Uczniowie ze szkół znajdujących się na terenie miasta Siemianowice Śląskie wypełnili 803 ankiety. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne, nieznaczną przewagę miały dziewczynki – stanowiły one 51,8% ogółu. Chłopcy wypełnili 48,2% kwestionariuszy.

Rysunek 1. Płeć: N=803

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Dostrzegalne jest zróżnicowanie pod tym względem. Najwięcej, bo 25,0% osób biorących udział w badaniu uczęszczało do VI klasy szkoły podstawowej, 21,2% wskazało na klasę V, 14,8% to uczniowie VII klasy, a odsetek 14,6% ankietowanych uczył się w II klasie szkoły ponadpodstawowej. Najmniej uczniów wyróżniło klasę VIII (11,0%) i I klasę szkoły ponadpodstawowej (13,4%).

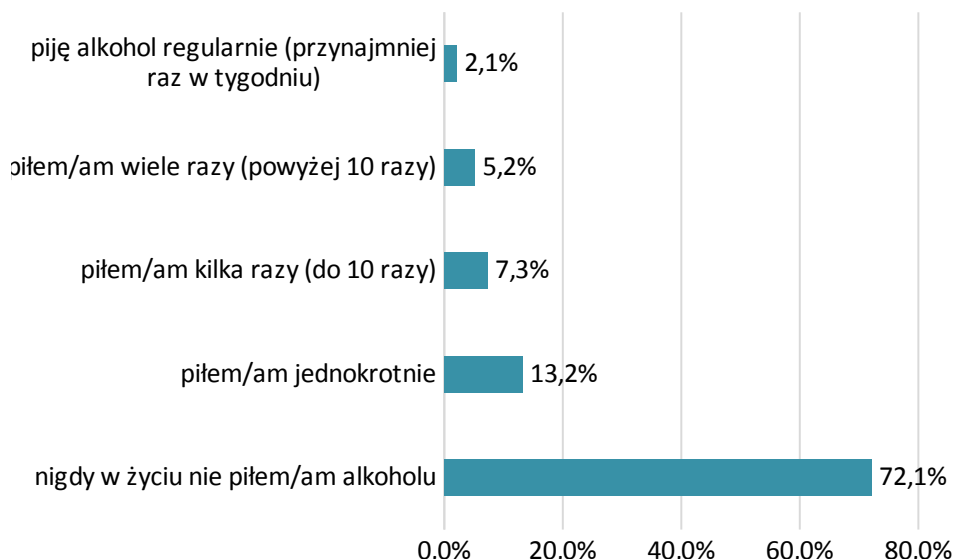
Wykres 1. Klasa: N= 803

PROBLEM ALKOHOLOWY

Pierwsze z pytań skierowanych do uczniów, odnosiło się do częstotliwości spożywania przez nich alkoholu. Zebrany materiał badawczy wykazał, że kontakt z nim miał co czwarty badany (27,8%). Większość osób, które oświadczyły, że sięgnęły po alkohol to uczniowie, którzy spożywali go jednokrotnie (13,2%) oraz kilka razy, tj. do 10 razy (7,3%). 5,2% respondentów piło napoje alkoholowe wiele razy (powyżej 10 razy), z kolei 2,1% robi to regularnie (przynajmniej raz w tygodniu).

Wykres 2. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=803

Następne pytanie zadane uczniom, odnosiło się do częstotliwości spożycia alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Ponad połowa uczniów nie piła alkoholu w tym okresie (140 osób, tj. 62,8%). Wśród respondentów, którzy sięgnęli wtedy po alkohol najczęściej badanych spożywało go 1-2 razy (47 osób, tj. 21,1%). 12 odpowiedzi padło na 3-4 razy (5,4%), 6 ankietowanych piło 5-7 razy (2,7%), natomiast więcej niż 7 razy w ciągu 30 dni przed badaniem po alkohol sięgnęło 18 uczniów (8,1%). 1 badany nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 1. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=223

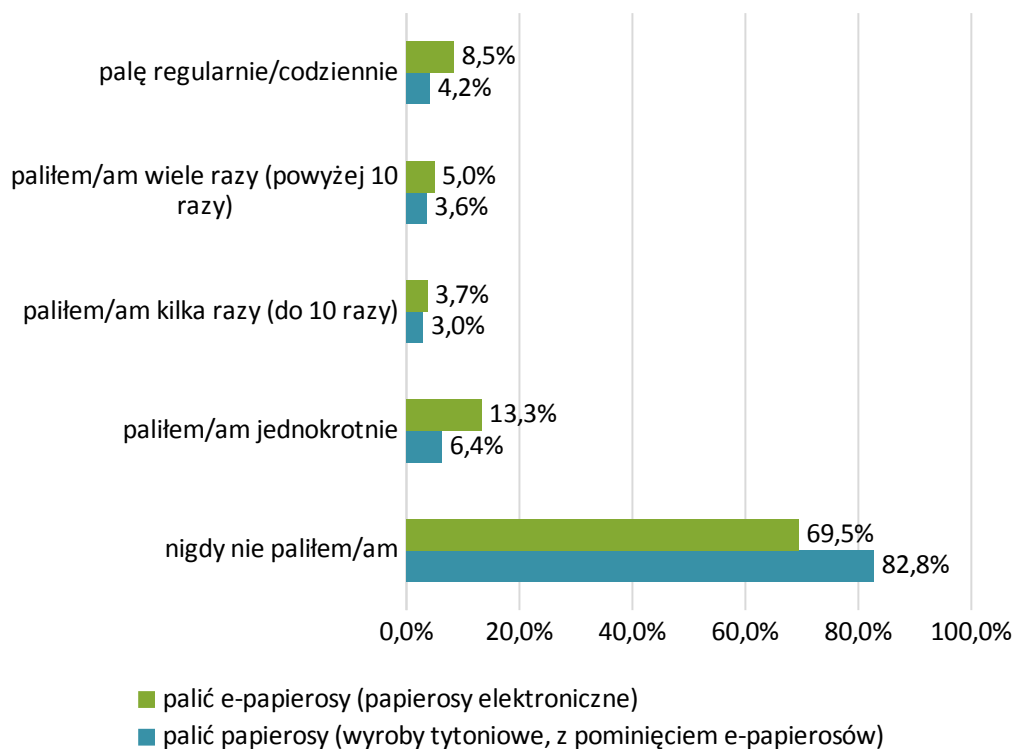
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	62,8%	140
1 – 2 razy	21,1%	47
3 – 4 razy	5,4%	12
5 – 7 razy	2,7%	6
więcej niż 7 razy	8,1%	18

PROBLEM NIKOTYNOWY

W dalszej kolejności badaniu poddana została częstotliwość sięgania przez uczniów po papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów) oraz e-papierosy. Z deklaracji respondentów wynika, że kontakt z papierosami tradycyjnymi miało 17,2% ankietowanych, w tym 6,4% sięgnęło po nie jednokrotnie, 3,0% uczniów paliło kilka razy (do 10 razy),

do wielokrotnego palenia przyznało się 3,6% badanych, natomiast codziennie pali 4,2% respondentów. Jak wynika z badań po e-papierosy sięgnęło 30,5% ankietowanych, w tym 13,3% paliło je jednokrotnie, 3,7% – kilka razy (do 10 razy), 5,0% – wiele razy (powyżej 10 razy), a 8,5% robi to regularnie/codziennie.

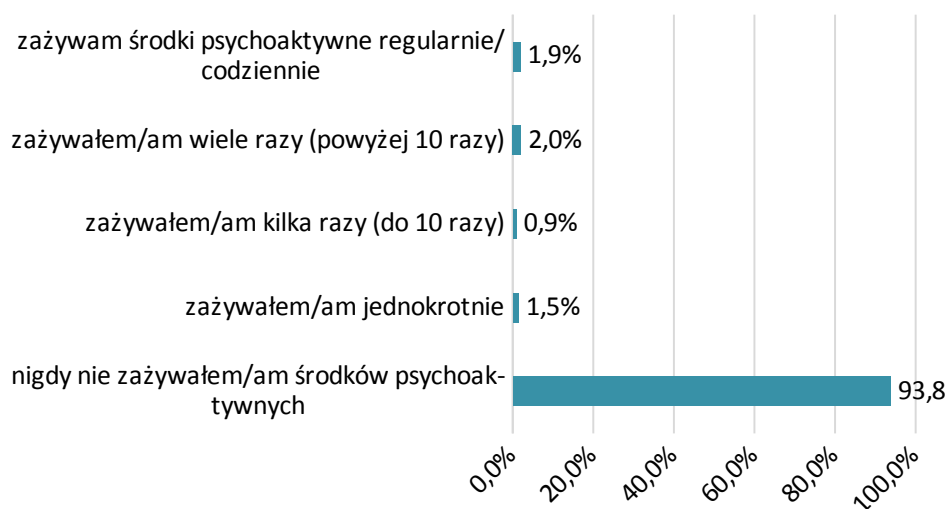
Wykres 3. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=803

PROBLEM NARKOTYKOWY

Następny z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył zażywania środków psychoaktywnych. W celu dogłębnej analizy tego problemu, respondentom zadano pytanie o to, ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. Z odpowiedzi uczniów wynika, że 6,3% z nich sięgnęło po substancje psychoaktywne, z czego 1,5% zażywało je raz w życiu, 0,9% robiło to kilka razy (do 10 razy), 2,0% – wiele razy (powyżej 10 razy), natomiast 1,9% badanych zażywa je regularnie/codziennie.

Wykres 4. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=803

Poniższa tabela przedstawia częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych przez uczniów, w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Można zauważyć, że w tym okresie sięgnęły po nie 33 osoby (66,0%), z czego 8 uczniów – 1-2 razy (16,0%), 4 badanych – 3-4 razy (8,0%), 6 respondentów – 5-7 razy (12,0%), natomiast 15 ankietowanych – więcej niż 7 razy (30,0%).

Tabela 2. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=50

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	34,0%	17
1 – 2 razy	16,0%	8
3 – 4 razy	8,0%	4
5 – 7 razy	12,0%	6
więcej niż 7 razy	30,0%	15

Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące rodzaju zażywanych substancji. Najczęściej wskazywano na marihuanę (34 osoby, tj. 75,6%), amfetaminę (22 osoby, tj. 48,9%) oraz mefedron (20 osób, tj. 44,4%). 16 odpowiedzi padło na leki w celu odurzenia (35,6%), 14 uczniów zażywało dopalacze (31,1%), z kolei 13 badanych wyróżniło inne substancje, w tym: *heroinę*, *środki nasenne* oraz *metaamfetaminę* (28,9%). 5 osób nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 3. Jakie były to substancje? N=45

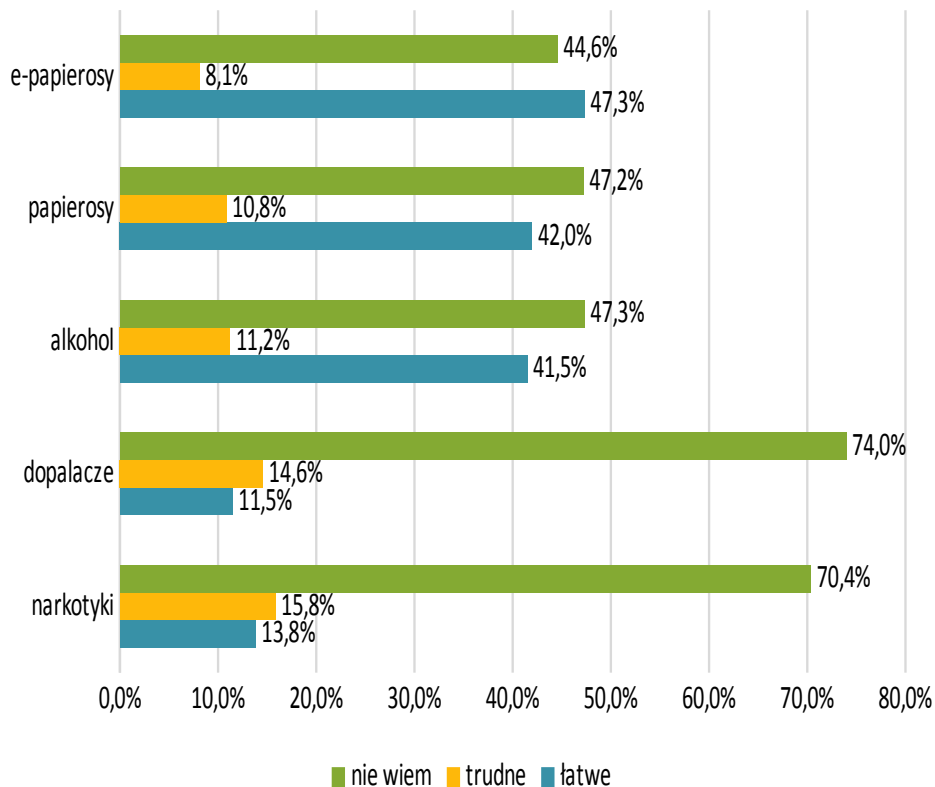
Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	75,6%	34
amfetamina	48,9%	22
mefedron	44,4%	20
leki w celu odurzenia	35,6%	16
dopalacze	31,1%	14
inne	28,9%	13

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnej kolejności uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- ▶ Narkotyki są łatwe do zdobycia dla 13,8% ankietowanych, a trudne dla 15,8%,
- ▶ dopalacze są łatwe do zdobycia dla 11,5% badanych, a trudne dla 14,6%,
- ▶ alkohol jest łatwy do zdobycia dla 41,5% uczniów, a trudny dla 11,2%,
- ▶ papierosy są łatwe do zdobycia dla 42,0% ankietowanych, a trudne dla 10,8%,
- ▶ e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 47,3% osób, a trudne dla 8,1%.

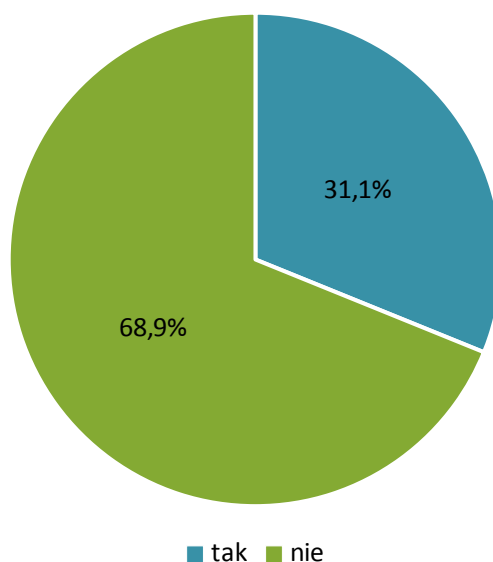
Wykres 5. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=803

PROBLEM PRZEMOCY

Kolejne pytanie zadane respondentom miało na celu oszacowanie skali problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży z terenu miasta Siemianowice Śląskie. Zapytano uczniów o to, czy zdarzyło im się w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy. Twierdzącej odpowiedzi udzielił blisko co trzeci badany (31,1%).

Wykres 6. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=803

W celu pogłębionej analizy określono również to, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły – przyznało to 128 osób (55,2%). 74 respondentów wskazało na kolegów/koleżanek spoza szkoły (31,9%), z kolei średnio co piąty badany doznał przemocy ze strony rodzeństwa (46 osób, tj. 22,8%) oraz innych osób, w tym: *przyjaciół, personelu szpitalnego i pielęgniarek, kolegi z kolonii, uczniów z innej szkoły, taty, wujka, kolegi mamy i taty, bezdomnego, kolegów z podwórka oraz rodzeństwa i kolegów dla zabawy* (19,8%). Najrzadziej wskazywano na rodziców (36 osób, tj. 15,5%). 18 osób pominęło to pytanie.

Tabela 4. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=232

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie z mojej szkoły	55,2%	128
koledzy/koleżanki spoza szkoły	31,9%	74
rodzeństwo	22,8%	53
inne osoby	19,8%	46
rodzice	15,5%	36

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doznawanej przemocy. Można zauważyć, że:

- ▶ przemocy psychicznej doznało 151 uczniów (67,7%),
- ▶ przemocy fizycznej doświadczyło 105 badanych (47,1%),
- ▶ przemocy seksualnej doznało 47 respondentów (21,1%),
- ▶ zaniedbania doświadczyło 18 ankietowanych (8,1%).

27 badanych pominęło to pytanie.

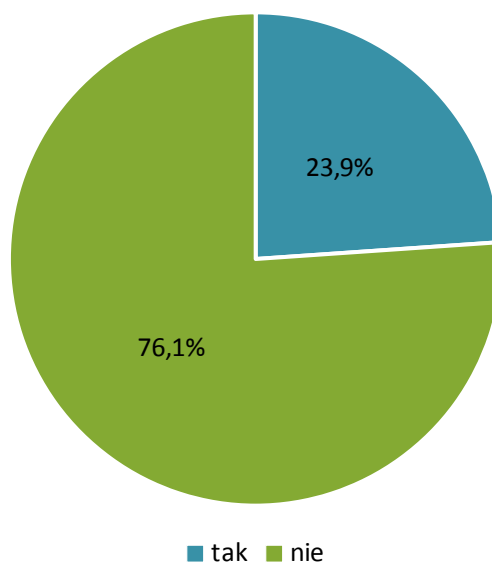
Tabela 5. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=223

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	67,7%	151
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	47,1%	105
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób który mnie zawstydział itp.	21,1%	47
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	8,1%	18

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowali oni przemoc wobec innych osób. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 23,9% uczniów.

Wykres 7. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=803

W dalszej kolejności respondenci odpowiedzieli na pytanie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że:

- ▶ przemoc psychiczną zastosowało 122 ankietowanych (69,7%),
- ▶ przemoc fizyczną stosowało 86 uczniów (49,1%),
- ▶ przemocy seksualnej dopuściło się 15 badanych (8,6%).

17 osób pominęło to pytanie.

Tabela 6. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=175

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	69,7%	122
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	49,1%	86
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób który go zawstydział itp.	8,6%	15

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

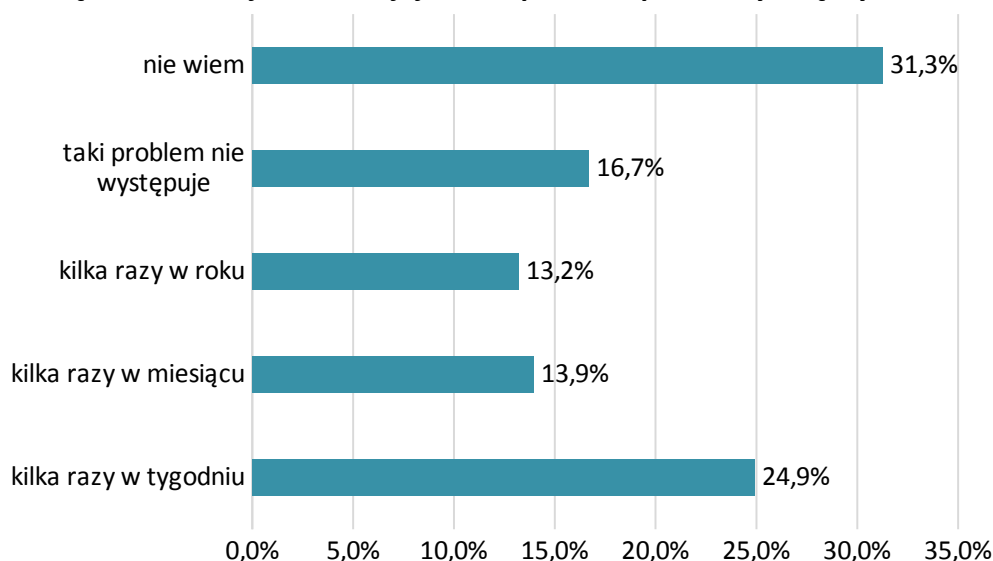
W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Największa część ankietowanych przyznała się do przemocy skierowanej wobec uczniów z ich szkoły – wskazało na to 87 osób (47,8%), natomiast odpowiedzi 81 respondentów padły na kolegów/koleżanki spoza szkoły (44,5%). 67 uczniów podało rodzeństwo (36,8%), natomiast 25 respondentów wyróżniło inne osoby, m.in. *kolegów, przyjaciół, brata, kuzynostwa, bezdomnych, dawnego kolegi, dziadka, nieznaną osobę oraz w obronie kolegi* (13,7%). 10 osób pominęło to pytanie.

Tabela 7. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=182

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniów z mojej szkoły	47,8%	87
kolegów/koleżanek spoza szkoły	44,5%	81
rodzeństwa	36,8%	67
innych osób	13,7%	25

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

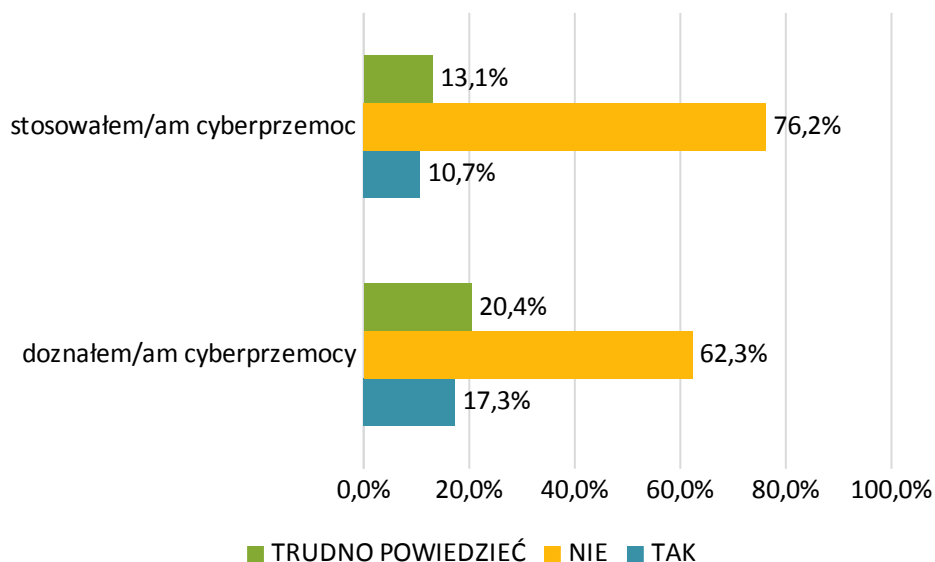
Wykres 8. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=803

Następnie uczniowie biorący udział w badaniu mieli odpowiedzieć na pytanie, czy sami stosowali lub doświadczali cyberprzemocy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy. 17,3% uczniów stwierdziło, że doświadczło cyberprzemocy, natomiast 20,4% osób nie potrafiło

jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że odsetek 10,7% respondentów przyznał się do stosowania przemocy w Internecie, jednocześnie 13,1% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

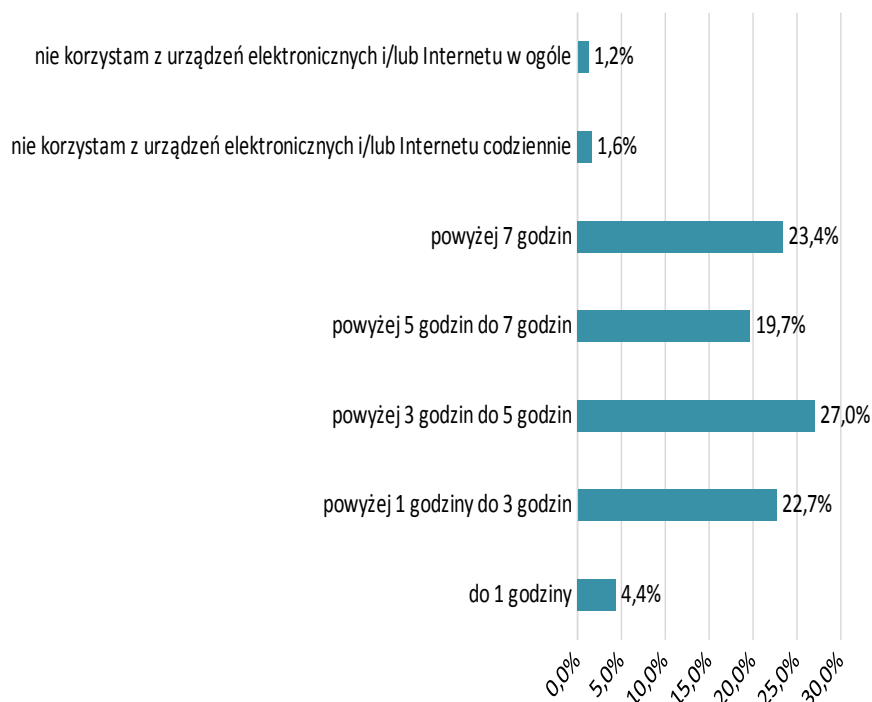
Wykres 9. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie /poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=803

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I INTERNETU

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, jak często uczniowie z miasta Siemianowice Śląskie korzystają z urządzeń elektronicznych i Internetu. Pierwsze pytanie miało zweryfikować, ile czasu w ciągu dnia uczniowie poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Badanie wykazało, że znaczna część młodych mieszkańców poświęca na korzystanie z tego typu urządzeń powyżej 3 godzin do 5 godzin dziennie (27,0%). 23,4 % ankietowanych przeznacza na to powyżej 7 godzin dziennie, 22,7% badanych od 1 do 3 godzin dziennie, natomiast 19,7% – powyżej 5 do 7 godzin. Do 1 godziny dziennie korzysta z nich tylko 4,4% respondentów. 1,2% badanych podało, że nie korzysta z urządzeń elektronicznych i Internetu, z kolei 1,6% nie robi tego codziennie.

Wykres 10. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=803

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urządzeń elektronicznych, uczniowie zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy zdarza im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych. Tego typu zachowanie zadeklarowało 316 osób (40,1%), w tym 51 badanych zdarza się to bardzo często (6,5%), 37 uczniom – często (4,7%), 164 ankietowanym – czasami (20,8%), natomiast 64 osoby zadeklarowały, że skłamały w tej sprawie jeden raz (8,1%).

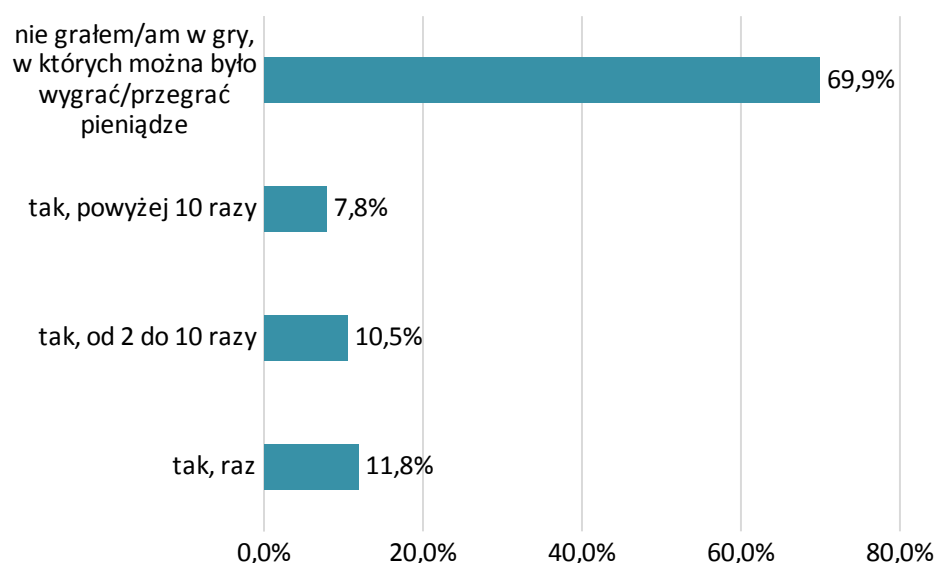
Tabela 8. Czy zdarza Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=790

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	6,5%	51
tak, często	4,7%	37
tak, czasami	20,8%	164
tak, jednokrotnie	8,1%	64
nie	60,0%	474

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się grać w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 30,1% badanych. Wśród tych osób 11,8% grało w nie jednokrotnie, 10,5% – od 2 do 10 razy, z kolei 7,8% – powyżej 10 razy.

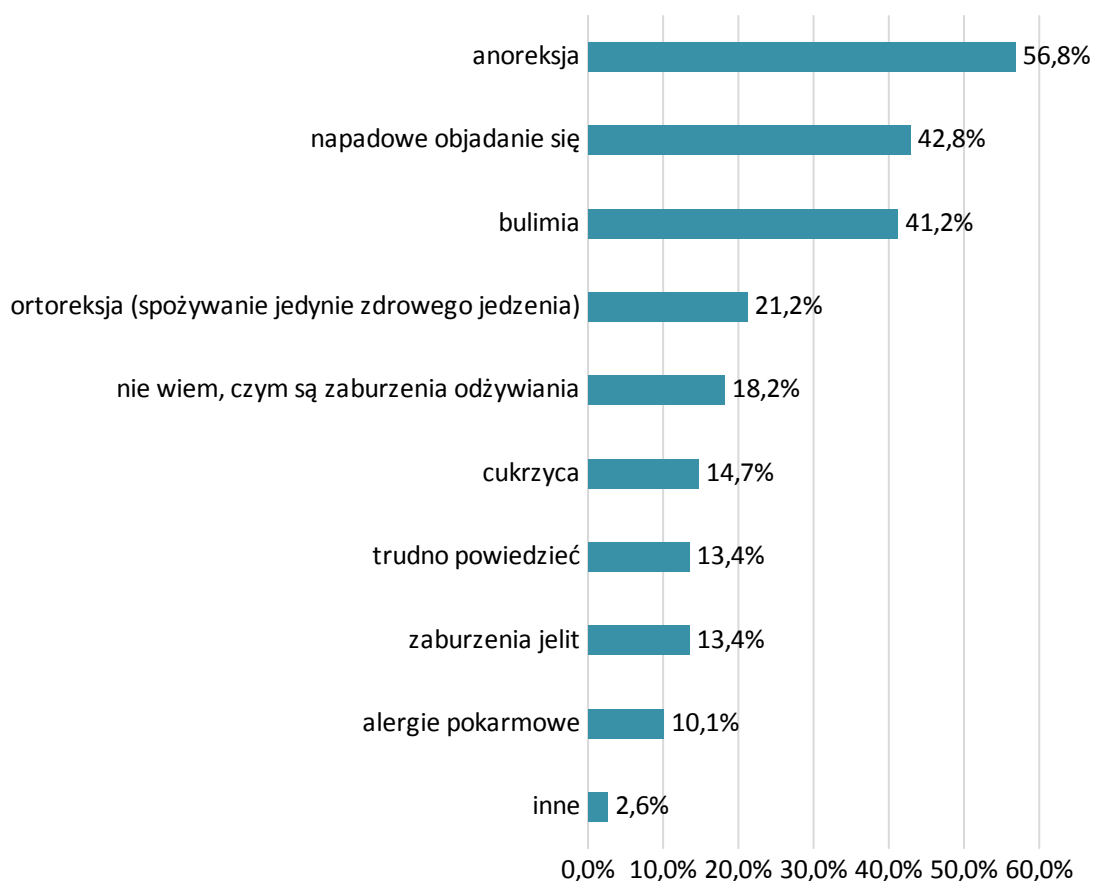
Wykres 11. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=803

ZABURZENIA ODŻYWIANIA

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z miasta Siemianowice Śląskie dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którym zmagają się coraz więcej młodych osób. Uczniowie mieli wskazać, które odpowiedzi z kafeterii zaliczamy według nich do zaburzeń odżywiania. Największy odsetek wskazał na anoreksję (56,8%), 42,8% uczniów wyróżniło napadowe objadanie się, z kolei 41,2% – bulimię. Brak wiedzy, czym są zaburzenia odżywiania zadeklarowało 18,2% ankietowanych, a co piąty jest zdania, iż można do nich zaliczyć ortoreksję (21,2%). Z odpowiedzi wynika, iż błędną wiedzę w tym zakresie ma 14,7% uczniów, w opinii których do zaburzeń odżywiania zalicza się cukrzycę, 13,4% osób w przypadku zaburzeń jelit oraz 10,1% badanych odnośnie alergii pokarmowych. 13,4% trudno było odpowiedzieć na to pytanie, z kolei na inne odpowiedzi wskazało 2,6% uczniów wymieniając *głodzenie się, jedzenie samych słodczy, jadłowstręt, żarłoczność psychiczną oraz zespół Pica*.

Wykres 12. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=803

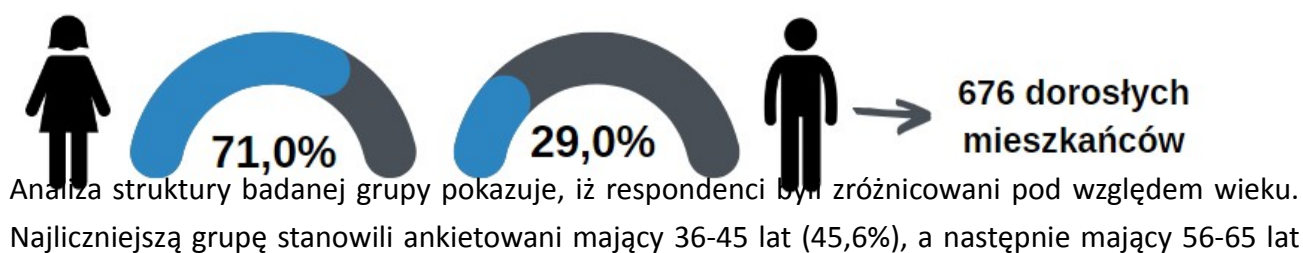
BADANIA PRZEPROWADZONE WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnienia od alkoholu, papierosów, e-papierosów i narkotyków wśród dorosłych mieszkańców miasta Siemianowice Śląskie, a także skala zjawiska przemocy, korzystania z urządzeń elektronicznych, grania w gry na pieniądze oraz innych uzależnień natury behawioralnej.

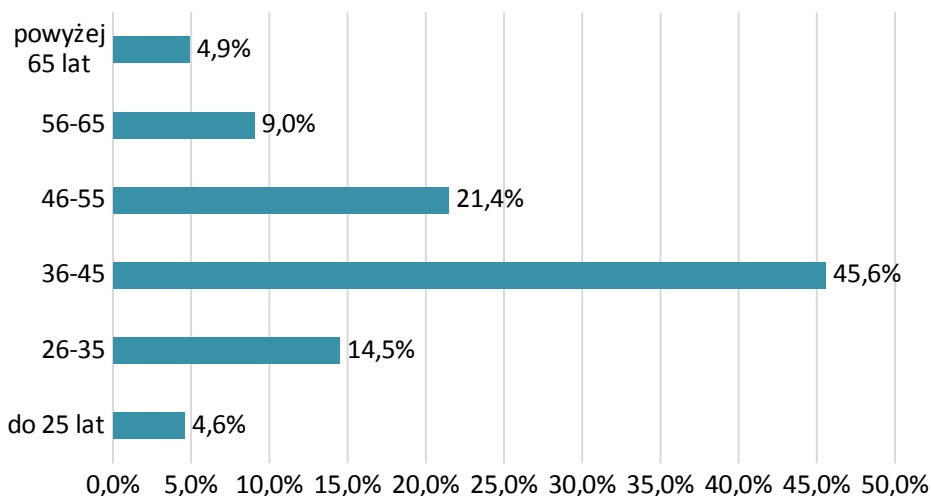
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie miasta Siemianowice Śląskie wzięło udział 676 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Można zauważyć, że więcej ankiet wypełniły kobiety – stanowiły one 71,0% ogółu, natomiast mężczyźni – 29,0%.

Rysunek 2. Płeć: N=676

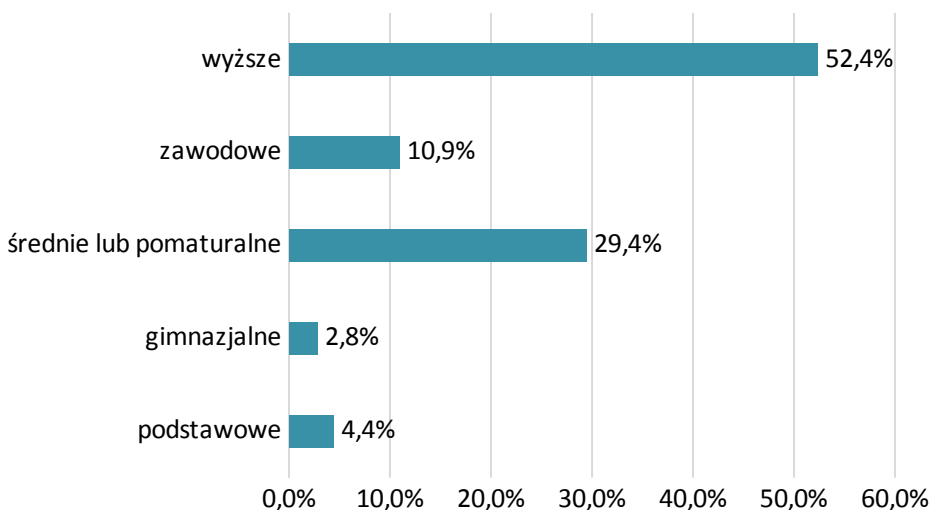

(21,4%). W badaniu wzięli udział również mieszkańcy w wieku 26-35 lat (14,5%), 56-65 lat (9,0%), powyżej 65 lat (4,9%) oraz do 25 roku życia (4,6%).

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Ponad połowę próby badawczej stanowili mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (52,4%), 29,4% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem średnim lub pomaturalnym, natomiast 10,9% – zawodowym. 4,4% ankietowanych zakończyło edukację na poziomie podstawowym, natomiast 2,8% – gimnazjalnym.

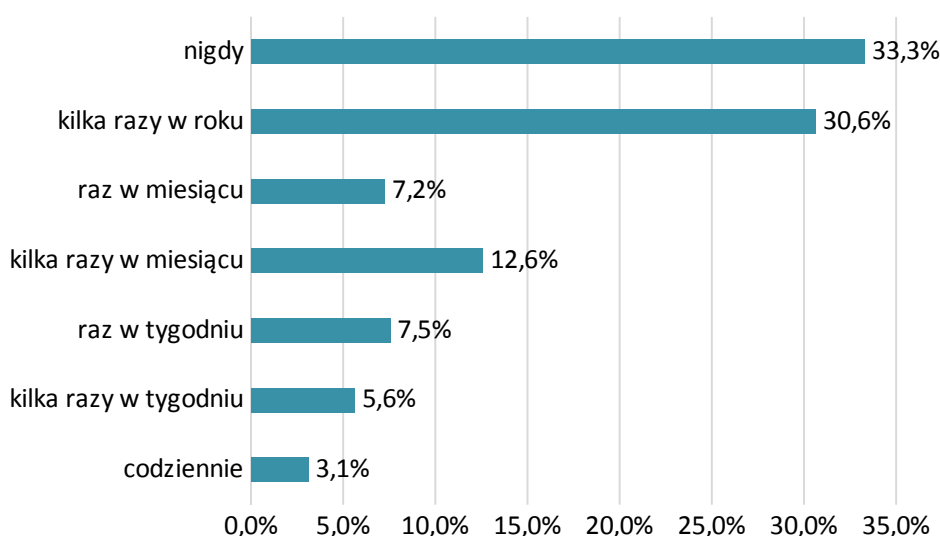
Wykres 13. Wykształcenie: N=676

PROBLEM ALKOHOLOWY

Pierwsze pytanie dotyczące uzależnienia od alkoholu odnosiło się do częstotliwości jego spożywania. Możemy zauważyć, iż 3,1% ankietowanych sięga po alkohol codziennie, 5,6% – kilka razy w tygodniu, 7,5% – raz w tygodniu, 12,6% – kilka razy w miesiącu, a 7,2% – raz w miesiącu. 30,6% respondentów podało, że pije alkohol kilka razy w roku, natomiast abstynencję zadeklarował średnio co trzeci ankietowany, tj. 33,3%.

Wykres 14. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=676

Odpowiedzi mieszkańców są następujące: większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyło im się upić (355 osób, tj. 78,9%).

27 respondentów wskazało, że doszło do tego 1 raz (6,0%), 26 badanych przyznało, że miało to miejsce 2-5 razy (5,8%), 23 odpowiedzi padły na 6-10 razy (5,1%), a 19 na więcej niż 10 razy (4,2%).

Tabela 9. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=450

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	6,0%	27
2-5 razy	5,8%	26
6-10 razy	5,1%	23
powyżej 10 razy	4,2%	19
ani razu	78,9%	355

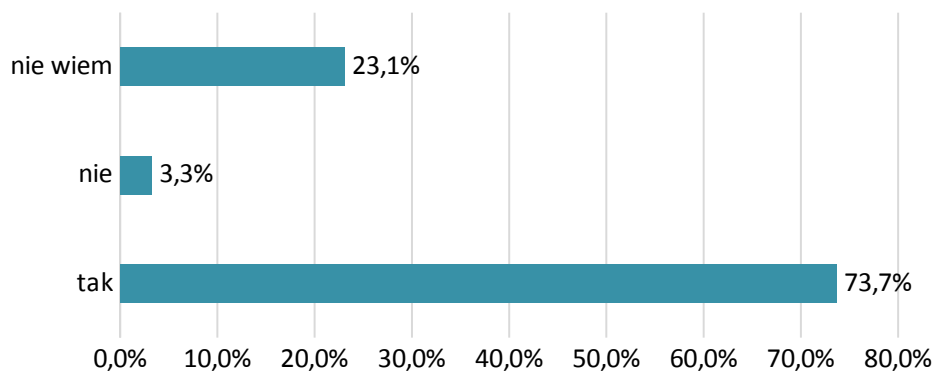
Kolejną analizowaną kwestią było prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu. Na to pytanie również większość respondentów odpowiedziała, że nigdy nie kierowała pojazdem w stanie nietrzeźwości (333 osoby, tj. 74,0%). Wśród ankietowanych 9 badanych wskazało, że zdarzyło im się to raz (2,0%), 19 osobom – sporadycznie (4,2%), natomiast 10 respondentom zdarza się to często (2,2%). Prawa jazdy nie posiada 79 ankietowanych odpowiadających na to pytanie (17,6%).

Tabela 10. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=450

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	74,0%	333
raz mi się to zdarzyło	2,0%	9
zdarzało mi się to sporadycznie	4,2%	19
zdarzało mi się to często	2,2%	10
nie posiadam prawa jazdy	17,6%	79

Jedno z pytań dotyczyło wyrażenie swojej opinii na temat wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży, na rozwój dziecka. Zebrany materiał badawczy wykazał, że wśród nieznaczącej części mieszkańców Miasta, występuje brak świadomości w tym zakresie (3,3%). Odpowiedź „nie wiem” zaznaczyło 23,1% badanych, natomiast większość respondentów przyznała, że spożywanie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka (73,7%).

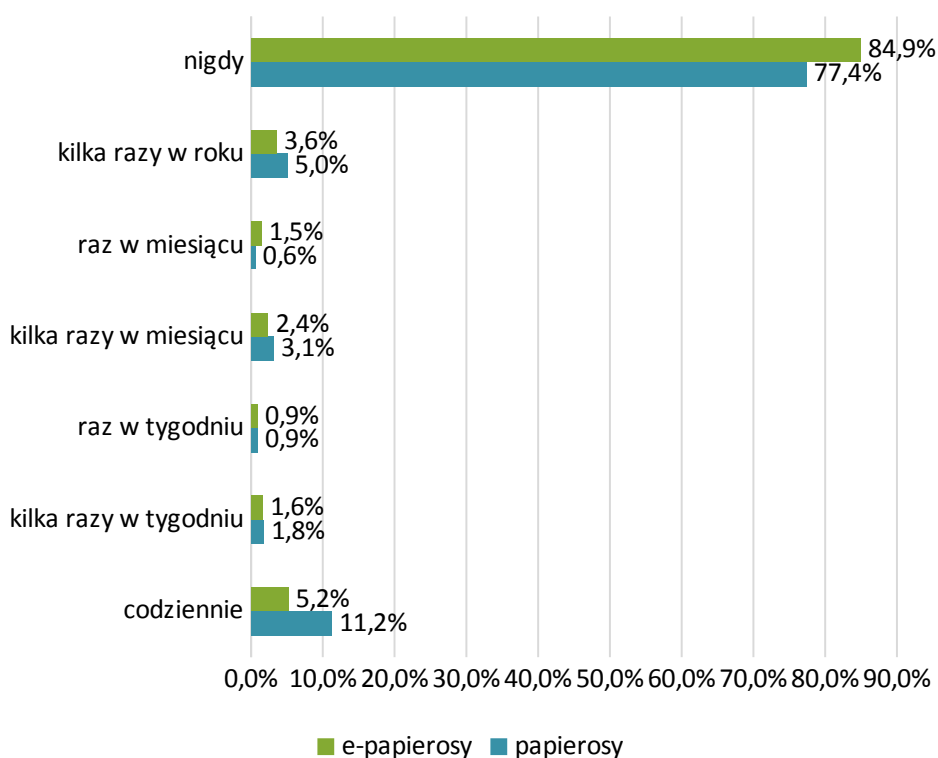
Wykres 15. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=676

PROBLEM NIKOTYNOWY

Drugi z badanych obszarów, miał na celu zweryfikowanie skali palenia papierosów przez dorosłych mieszkańców Miasta. Spośród wszystkich badanych osób papierosy tradycyjne pali 22,6%, przy czym 5,0% ankietowanych sięga po nie kilka razy w roku, 0,6% – raz w miesiącu, 3,1% – kilka razy w miesiącu, 0,9% – raz w tygodniu, 1,8% – kilka razy w tygodniu, natomiast 11,2% podało, że pali papierosy codziennie. Po elektroniczne papierosy sięga 15,2% respondentów, przy czym 3,6% z nich robi to kilka razy w roku, 1,5% – raz w miesiącu, 2,4% – kilka razy w miesiącu, 0,9% – raz w tygodniu, 1,6% – kilka razy w tygodniu, a 5,2% osób wskazało na codzienne palenie e-papierosów.

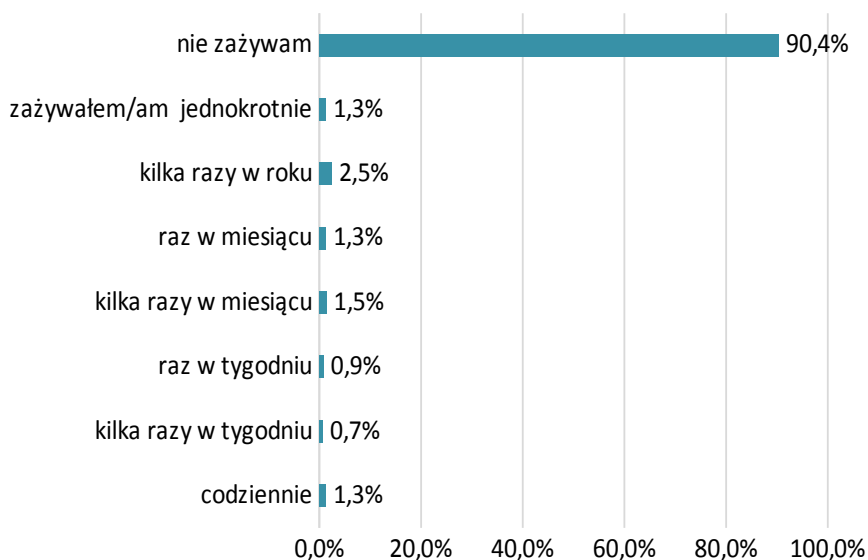
Wykres 16. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=676

PROBLEM NARKOTYKOWY

Następnym etapem badania było zidentyfikowanie skali zażywania narkotyków, dopalaczy lub innych środków psychoaktywnych przez dorosłych mieszkańców Miasta. Po tego typu substancje sięgnęło 9,5% badanych, w tym po 1,3% zażywało je jednokrotnie, raz w miesiącu lub codziennie, 2,5% – kilka razy w roku, 1,5% – kilka razy w miesiącu, 0,9% – raz w tygodniu, natomiast 0,7% – kilka razy w tygodniu.

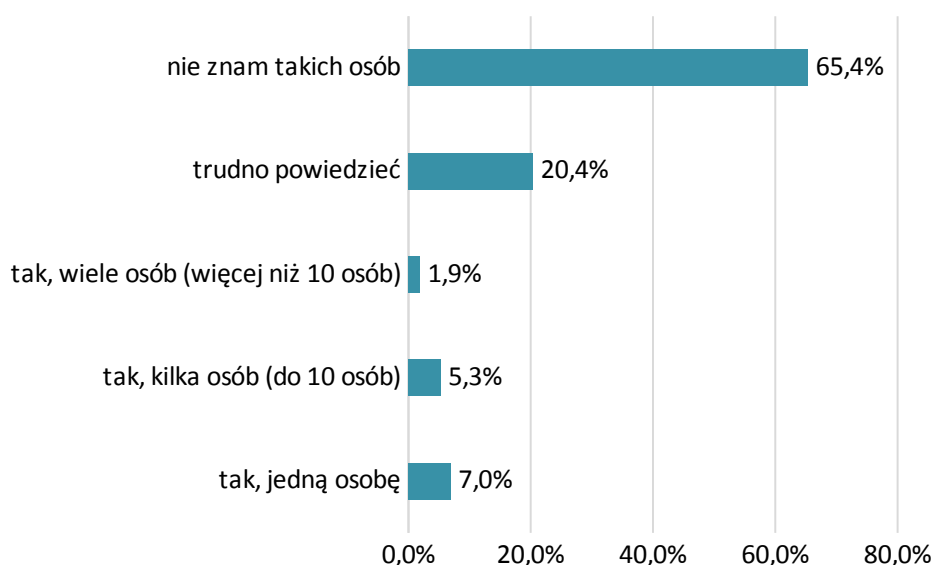
Wykres 17. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=676

PROBLEM PRZEMOCY

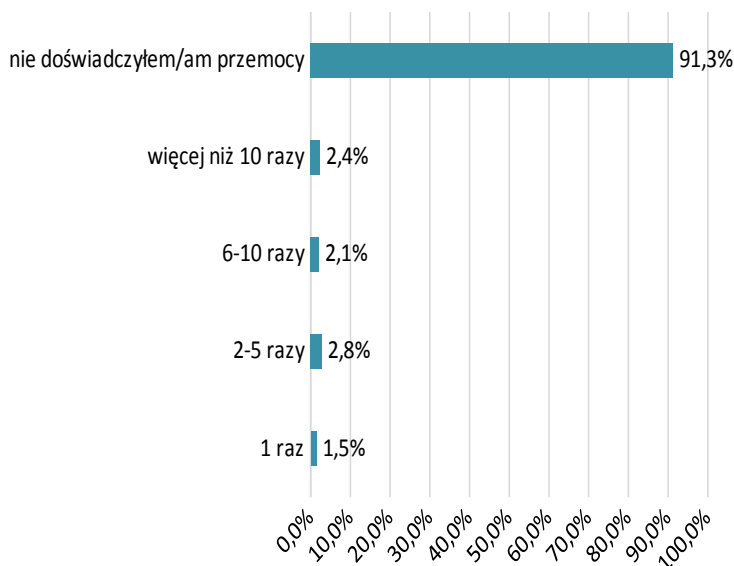
Dalsza część raportu stanowi próbę oszacowania skali problemu przemocy. Kolejny wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej. 1,9% respondentów odpowiedziało, że zna wiele takich osób (więcej niż 10), 5,3% ankietowanych – kilka osób (do 10), natomiast 7,0% badanych zna jedną osobę, która doznaje przemocy. 20,4% ankietowanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie, natomiast ponad połowa badanych zadeklarowała, że nie zna nikogo, kto doznaje przemocy w swoim domu (65,4%).

Wykres 18. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu?
N=676

Skala problemu przemocy na terenie Miasta została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Z zebranych danych wynika, że w danym okresie, przemocy doznało 8,8% mieszkańców, wśród których

1,5% doświadczyło jej jeden raz, 2,8% badanych – 2-5 razy, 2,1% osób – 6-10 razy, natomiast 2,4% wskazało, że w ostatnich 12 miesiącach doznało przemocy więcej niż 10 razy.

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że 31 badanych doświadczyło przemocy psychicznej (52,5%), 28 odpowiedzi padło na przemoc fizyczną (47,5%), 16 na zaniedbanie (27,1%), 15 osób doznało przemocy ekonomicznej (25,4%), 13 respondentów – przemocy seksualnej (22,0%), natomiast brak wiedzy w zakresie rodzaju doznawanej przemocy zadeklarowało 9 ankietowanych (15,3%).

Tabela 11. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=59

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	52,5%	31
przemoc fizyczna	47,5%	28
zaniedbanie	27,1%	16
przemoc ekonomiczna	25,4%	15
przemoc seksualna	22,0%	13
nie wiem	15,3%	9

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

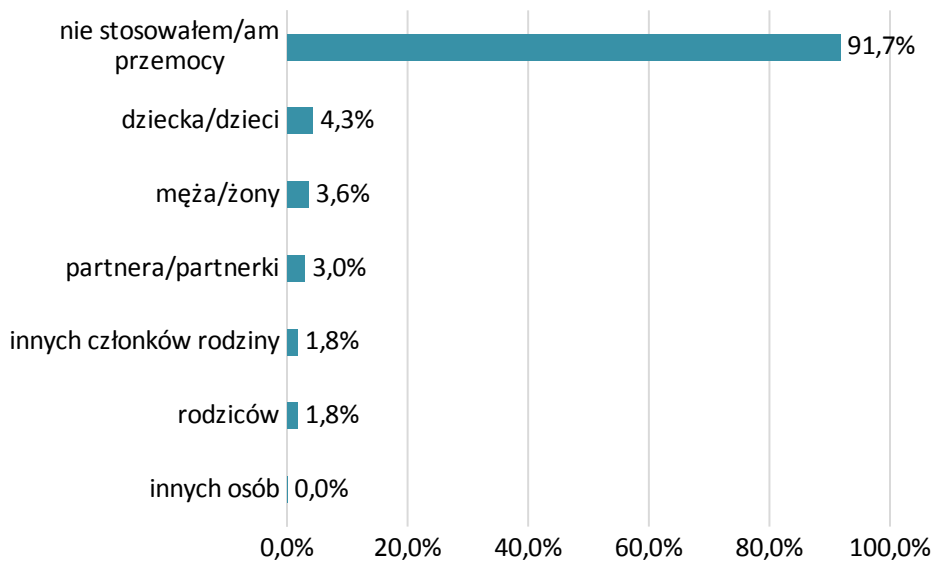
Tabela 12. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=59

Odpowiedź	%	Liczba odp.
partner/partnerka	43,1%	25
inni członkowie rodziny	41,4%	24
mąż/żona	41,4%	24
rodzice	27,6%	16
inne osoby	5,2%	3

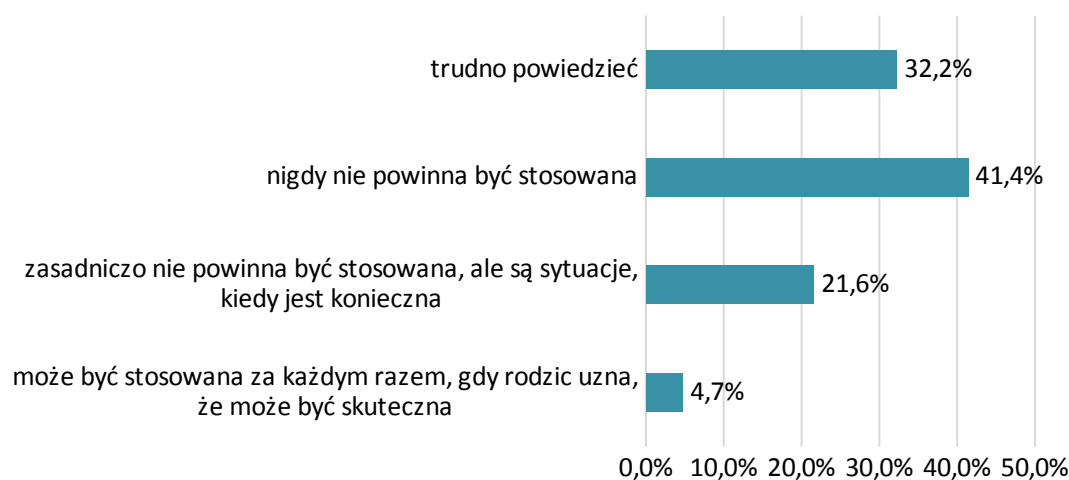
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie przyznało się 8,3% ankietowanych, z czego największy odsetek przyznał się do stosowania jej wobec dzieci/dziecka (4,3%), a następnie męża/żony (3,6%). W dalszej kolejności wskazywano na partnera/partnerkę (3,0%), innych członków rodziny oraz rodziców (po 1,8%).

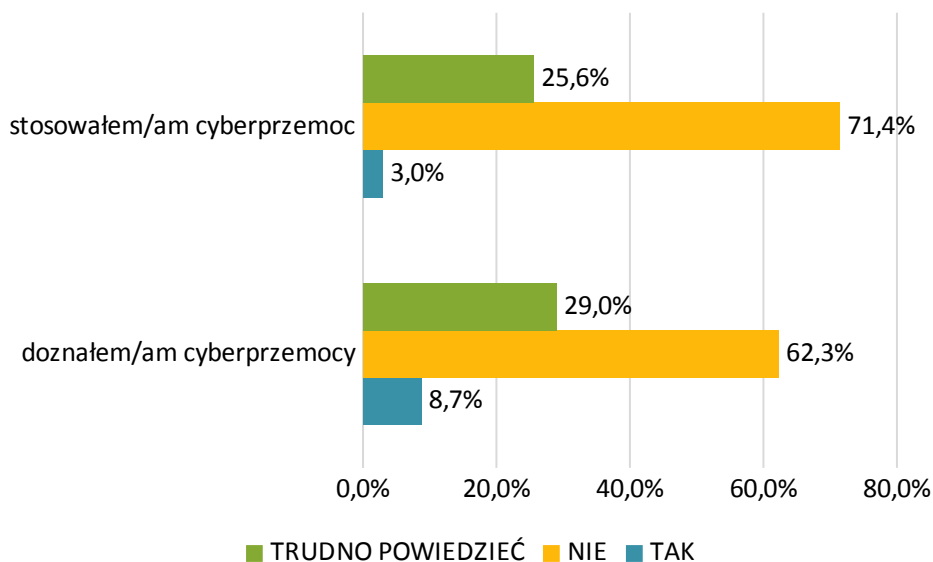
Wykres 19. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=676

Wykres 20. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=676

Wykres 21. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=676

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I INTERNETU

Kolejny blok pytań miał na celu zweryfikować w jaki sposób oraz jak często mieszkańcy miasta Siemianowice Śląskie korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Zebrany materiał badawczy wykazał, iż najwięcej osób poświęca na to powyżej 1 godziny do 3 godzin (33,9%). 19,1% respondentów spędza w ten sposób czas do 1 godziny dziennie, natomiast 14,9% badanych – powyżej 3 godzin do 5 godzin. 5,5% ankietowanych korzysta z urządzeń elektronicznych i Internetu powyżej 5 godzin do 7 godzin, natomiast 7,1% – powyżej 7 godzin dziennie. Średnio co piąty respondent nie korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (19,5%).

Wykres 22. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=676

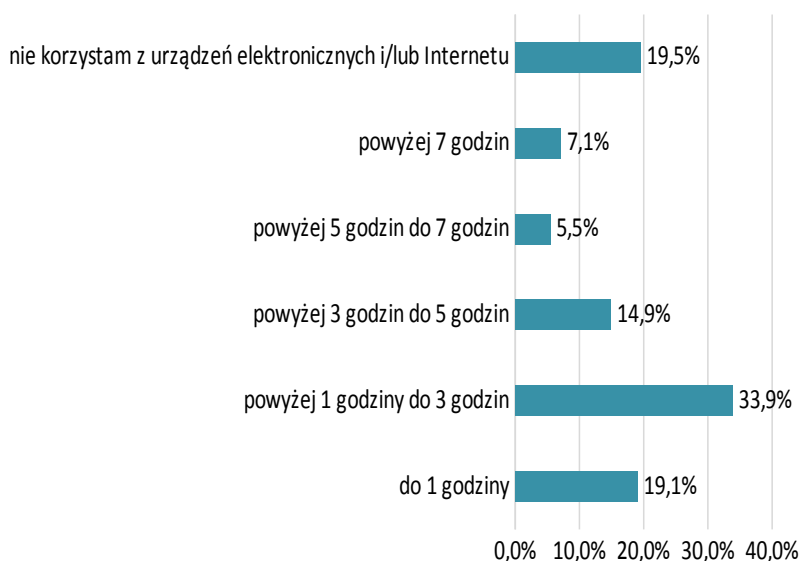

Tabela 13. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=543

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	48,4%	263
nie	19,7%	107
trudno powiedzieć	12,3%	67
nie przewiduję określonego czasu	19,5%	106

HAZARD

W celu określenia skali podejmowania zachowań hazardowych respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze. Zebrany materiał badawczy wykazał, że styczność z takimi grami miało 20,2% dorosłych mieszkańców, wśród których po 5,5% badanych wskazało, że grało w nie 1 raz oraz powyżej 10 razy, natomiast 9,2% – od 2 do 10 razy.

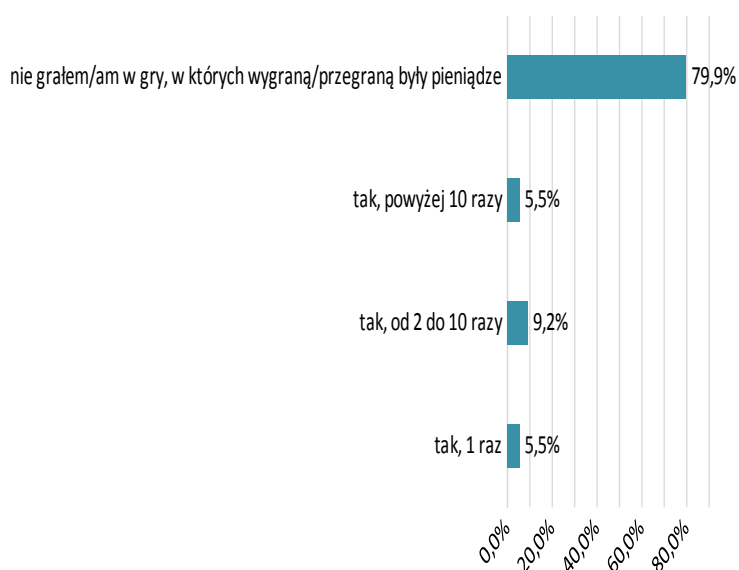

Tabela 14. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=136

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	25,0%	34
nie	58,8%	80
trudno powiedzieć	16,2%	22

Rozdział III. Przesłanki realizacji Programu

Uzależnienie od alkoholu i narkotyków jest najczęstszym problemem społecznym i dotyczy każdej grupy wiekowej. Przy profilaktyce i leczeniu powinny ściśle współpracować instytucje, organizacje i kluby zajmujące się rehabilitacją. W ramach Programu są podejmowane działania dostosowane do specyfiki środowiska lokalnego i ukierunkowane na największą grupę osób. Profilaktyka jest promocją zdrowego trybu życia, bez uzależnień.

Rozdział IV. Beneficjenci Programu

Problemy wynikające z nadużywania alkoholu i narkotyków dotykają swoimi skutkami znaczną część społeczeństwa, dlatego Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii adresowany jest do mieszkańców miasta Siemianowice Śląskie, którzy w swoim codziennym życiu stykają się z problemem uzależnień oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich, którzy są zainteresowani tą problematyką, w szczególności dzieci i młodzieży szkolnej, osób uzależnionych, członków rodzin osób uzależnionych.

a) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemianowicach Śląskich od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. zaopiniowała pozytywnie 34 wnioski. Wnioski dotyczyły wydania zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych na terenie miasta Siemianowice Śląskie w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży, określonych w Uchwale nr 53/2003 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 27 lutego 2003 r., zmienionej Uchwałą nr 613/2018 Rady Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 14 czerwca 2018 r.

W 2024 roku (stan na 31 grudnia) do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło:

- 56 wniosków o skierowanie osób na leczenie odwykowe,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemianowicach Śląskich przekazała 6 wniosków do Sądu Rejonowego w Siemianowicach Śląskich o poddanie się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

b) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Siemianowicach Śląskich

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Siemianowicach Śląskich specjalizuje się we wsparciu osobom dotkniętym kryzysem, pomoc ta jest bezpłatna. Ośrodek ma charakter wielofunkcyjny, udzielana jest pomoc psychologiczna, socjalna, pedagogiczna, prawna. Jest możliwość uzyskania schronienia w miejscu całodobowego pobytu do trzech miesięcy. Jako sukcesy działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej można uznać prężne działanie zajęć grupowych, takich jak Akademia Dobrego Rodzica oraz grupa wsparcia dla osób doznających przemocy, która w 2024 roku przeszła w system charakteryzujący się ciągłością. Ośrodek dba o charakter interdyscyplinarny pracy, współpracuje z wieloma instytucjami, takimi jak Policja, MOPS, ochrona zdrowia, Prokuratura i inne placówki

działające na rzecz rodziny i osób będących w kryzysie. W bieżącym roku Ośrodek wizytował Szpital Miejski oraz dział reintegracji w MOPS, gdzie zostały przedstawione działania Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Pracownicy Ośrodka biorą czynny udział w wydarzeniach na terenie miasta, w tym w konferencjach. W ramach Funduszy Europejskich Ośrodek przystąpił do projektu pt: Rozwój Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Siemianowicach Śląskich, który jest realizowany od września br. Projekt ma na celu wzrost dostępu do usług pomocowych oraz rozwinięcie usług w zakresie przeciwdziałania przemocy.

W ramach profilaktyki trzeźwości Ośrodek przeprowadza wsparcie psychologiczne osobom, które mierzą się z sytuacją wyjścia z nałogu.

c) Samodzielny Publiczny Zakład Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Siemianowicach Śląskich to miejsce, w którym uzyskać można pomoc terapeutyczną i psychologiczną w zakresie:

- uzależnień od alkoholu, narkotyków i dopalaczy, leków, hazardu, zachowań seksualnych (osobne programy terapii dla kobiet i mężczyzn), nowych technologii (telefon, komputer, gry, media społecznościowe), zakupów i zaciągania kredytów i innych. Możliwość terapii w ramach otwartego oddziału leczenia uzależnień.
- programu ograniczania picia alkoholu dla osób, które z różnych przyczyn nie są gotowe do podjęcia pełnej abstynencji.
- rozbudowanej oferty dla członków rodzin osób uzależnionych (współuzależnionych)
- rozbudowanej oferty Dorosłych Dzieci Alkoholików i Dysfunkcyjnych Rodzin.

Pracownicy przeszkoleni są i realizują programy profilaktyczne w zakresie uzależnień.

Dla wszystkich korzystających z pomocy umożliwione jest wsparcie pracownika socjalnego, prawnika, doradcy finansowego, lekarzy specjalistów - psychiatrów oraz seksuologa, a także specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy”.

Ilość przyjętych pacjentów do Samodzielnego Publicznego Zakładu Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Siemianowicach Śląskich do dnia 23 października 2024 r.

Razem – 1349

Alkohol – 431

DDA/DDDR – 462

Behawioralne – 157

Narkotyki – 137

Współuzależnienia - 162

d) Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Szafran” w Siemianowicach Śląskich.

Stowarzyszenie prowadzi działania na rzecz ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem

osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, działające na rzecz moralnego i psychicznego zdrowia rodziny. Z działalności Stowarzyszenia mogą korzystać wszystkie chętne osoby, które interesuje trzeźwe spędzenie wolnego czasu.

Działania:

- prowadzenie Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego dla mieszkańców Siemianowic Śląskich, w którym można skorzystać z bezpłatnych porad prawnika i konsultacji terapeutycznych,
- prowadzenie Grupy Wsparcia,
- organizowanie spotkań informacyjno-edukacyjnych dla młodzieży, w zakresie następstw używania alkoholu oraz promocji trzeźwego stylu życia,
- prowadzenie Świetlicy Środowiskowej dla dzieci i młodzieży,
- Stowarzyszenie współpracuje z innymi Klubami Abstynenckimi z województwa śląskiego,
- organizowane są warsztaty wspierające dla członków Stowarzyszenia i ich rodzin,
- organizowane są zajęcia rekreacyjne, kulturalne, sportowe i integracyjne pozwalające spędzać wolny czas w atmosferze trzeźwości.

Stowarzyszenie „Szafran” to nie tylko działania na rzecz swoich członków, ale także na rzecz społeczności lokalnej, uczestniczy w miejskich inicjatywach np. Industriada, Dni Siemianowic czy festyny, na których zawsze wystawione jest stoisko informacyjne oraz prowadzone są animacje dla dzieci. Stowarzyszenie współpracuje z instytucjami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny: MOPS, Komenda Miejska Policji, Ośrodek Kuratorski, Placówki Opiekuńczo Wychowawcze w Siemianowicach Śląskich, Urząd Miasta, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przedszkole nr 10, pedagodzy szkolni, kuratorzy społeczni i zawodowi.

W swojej działalności Stowarzyszenie systematycznie dąży do realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a także do tego aby Stowarzyszenie postrzegane było jako wizytówka Siemianowic Śląskich.

e) Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26 października 1982 roku - art 40 ust. 1 „ Osoby w stanie nietrzeźwości, które swoim zachowaniem dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym lub w zakładzie pracy, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu lub zdrowiu innych osób, mogą zostać doprowadzone do izby wytrzeźwień lub placówki, podmiotu leczniczego albo do miejsca zamieszkania lub pobytu”. W tym celu Miasto Siemianowice Śląskie podpisało porozumienia z miastami Chorzów i Sosnowiec:

- **Ośrodek Pomocy Osobom Uzależnionym i ich Rodzinom w Chorzowie** – z terenu miasta Siemianowice Śląskie przewieziono w 2023 r. – 737 osób, w tym kobiet 112, mężczyzn 625, w 2024 r. (stan na 31 grudnia 2024 r.) - 750 osób, kobiet 133, mężczyzn 617

- **Izba Wytrzeźwień w Sosnowcu** - z terenu miasta Siemianowice Śląskie przewieziono w 2023 r. - 5 osób, w 2024 r (stan na 31 grudnia 2024.) - 1 osoba

f) Komenda Miejska Policji w Siemianowicach Śląskich od stycznia 2023 r. do 26 grudnia 2024 r. odnotowała:

- ogółem zdarzeń drogowych – 779, w tym 24 wypadków drogowych, 755 kolizji drogowych,
- ilość wypadków drogowych z udziałem kierujących pod działaniem alkoholu: 2,

- ilość kolizji drogowych z udziałem kierujących pod działaniem alkoholu:13,
- ilość zatrzymanych kierowców pod wpływem alkoholu:298,
- ilość przeprowadzonych badań trzeźwości kierujących pojazdami:80.842,
- ilość badań pod kątem działania środków działających podobnie do alkoholu:113,
- ilość ujawnionych rowerzystów pod działaniem alkoholu:142,
- ilość przeprowadzonych działań profilaktycznych:220.

Rozdział V Cele i Zadania Programu.

1. Cele i zadania programu realizowane będą poprzez pracę w nw. obszarach:

- profilaktyka uniwersalna – adresowana do wszystkich mieszkańców Siemianowic Śląskich,
- profilaktyka selektywna – adresowana do jednostek lub grup o podwyższonym ryzyku występowania problemu uzależnień,
- profilaktyka wskazana,
- terapia.

2. Cel główny Programu – zapobieganie powstawaniu problemów związanych z uzależnieniami oraz ograniczeń związanych z nimi, skutków zdrowotnych i społecznych na terenie Gminy Siemianowice Śląskie, będzie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych

Działania:

- a) pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- b) prowadzenie punktów informacyjno – konsultacyjnych dla osób uzależnionych,
- c) prowadzenie programów dla osób uzależnionych.

Mierniki:

- a) liczba osób biorących udział w programach terapeutycznych,
- b) liczba prowadzonych punktów informacyjno – konsultacyjnych,
- c) liczba prowadzonych programów.

2) Udzielenie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej

Działania :

- a) podejmowanie czynności, zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu poprzez:
 - przyjmowanie do Komisji zgłoszeń osób nadużywających alkoholu,
 - kierowanie na badania celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
 - kierowanie do Sądu Rejonowego wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- b) wspieranie działalności poradniczej (psychologicznej i prawnej), prowadzonej w szczególności przez organizacje pozarządowe, adresowanej do członków rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu, narkomanii i przemocy domowej,

- c) udzielanie schronienia ofiarom przemocy domowej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej,
- d) wspieranie działań i zajęć terapeutycznych, grup wsparcia dla osób uzależnionych,

Mierniki:

- a) liczba osób korzystających z grup terapeutycznych dla osób współuzależnionych,
- b) liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- c) liczba osób którym, udzielono schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych.

Działania:

- a) dofinansowanie realizacji na terenie siemianowickich placówek oświatowych, kulturalnych i pomocy społecznej, programów profilaktycznych, również w zakresie przemocy i agresji, dla dzieci, młodzieży i ich rodziców oraz zajęć edukacyjno – informacyjnych,
- b) tworzenie możliwości spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży poprzez:
 - dofinansowanie i finansowanie programów profilaktyczno - edukacyjnych, imprez sportowych i kulturalnych w ramach programów związanych z profilaktyką przeciwalkoholową oraz przeciwdziałania narkomanii.
 - finansowanie wypoczynku letniego i zimowego o charakterze profilaktycznym, przeznaczonego dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych uzależnieniom,
 - dofinansowanie budowy i modernizacji boisk sportowych oraz placów zabaw,
 - doposażenie obiektów sportowych w sprzęt sportowy oraz dofinansowanie zawodów sportowych promujących sportowy i trzeźwy styl życia wśród dzieci i młodzieży,
- c) wspieranie działalności świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych na terenie miasta poprzez:
 - zakup materiałów i pomocy dla dzieci ze świetlic,
 - zaopatrywanie, w miarę potrzeb, w materiały edukacyjne i szkoleniowe, dotyczące problematyki alkoholizmu, narkomanii i przemocy domowej,
 - działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych.
- d) współorganizowanie i dofinansowanie imprez i konkursów (np. zakup nagród), udział w kampaniach promujących trzeźwy, zdrowy i bezpieczny tryb życia,
- e) organizacja imprez dla dzieci i ich rodzin z okazji Dnia Dziecka, Mikołaja, Piknik Zdrowia organizacja Wigilii dla osób zagrożonych chorobą alkoholową i przemocą domową,

Mierniki:

- a) liczba odbiorców programów profilaktycznych,
- b) liczba palcówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych,
- c) liczba dzieci uczestniczących w zajęciach placówek wsparcia dziennego oraz świetlic opiekuńczo-

wychowawczych,

d) ilość dzieci biorących udział w koloniach letnich i wyjazdach zimowych z programem socjoterapeutycznym,

e) liczba nowo utworzonych obiektów sportowych, świetlic.

4) Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń w działaniach związanych z uzależnieniami oraz przemocą domową.

Działania :

a) dofinansowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, realizującego Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy domowej,

b) współdziałanie na szczeblu miejskim z instytucjami państwowymi, jednostkami samorządowymi i podmiotami sektora pozarządowego w zakresie problematyki przemocy domowej,

c) wspomaganie inicjatyw grup samopomocowych, klubów i stowarzyszeń abstynenckich,

d) wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej poprzez dofinansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w których realizowany jest program socjoterapeutyczny,

e) dofinansowanie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Siemianowicach Śląskich,

f) wspieranie zatrudnienia socjalnego, poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej,

g) wspieranie działalności edukacyjnej i informacyjnej adresowanej do kobiet w ciąży,

h) dofinansowanie szkoleń pracowników w obszarze profilaktyki uzależnień.

Mierniki:

a) liczba podpisanych umów na realizację zadań publicznych w ramach Programu,

b) liczba przeprowadzonych szkoleń.

c) liczba osób korzystających z pomocy w zakresie problematyki przemocy domowej w instytucjach i organizacjach pozarządowych działających w tym zakresie.

5) Bezpieczeństwo i porządek publiczny.

Działania:

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dbając o realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zamierza osiągnąć powyższy cel poprzez:

- ścisłą współpracę, Straży Miejskiej, Komendy Miejskiej Policji, Urzędu Miasta, Prokuratury Rejonowej oraz Służby Kuratorskiej w zakresie:

1) przyjmowania, rozpatrywania wniosków powyższych instytucji o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,

2) poprawy bezpieczeństwa drogowego poprzez zakup alkotestów do badań trzeźwości kierowców,

3) akcji profilaktycznych w placówkach handlowych, prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy.

Mierniki:

- ilość złożonych wniosków do Sądu Rejonowego o wydanie postanowienia o zastosowanie leczenia odwykowego,
- ilość przeprowadzonych badań trzeźwości kierowców,
- ilość przeprowadzonych akcji profilaktycznych w placówkach handlowych.

6) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, pomagających w rozwiązywaniu problemów uzależnień:

Działania:

- 1) udzielanie dotacji na wsparcie realizacji przez podmioty sektora pozarządowego zadań wynikających z Programu,
- 2) dofinansowanie zadań wynikających z Programu, realizowanych przez jednostki publiczne,
- 3) udzielanie świadczeń i organizacja profilaktyki na rzecz osób uzależnionych, współuzależnionych od alkoholu oraz osób nietrzeźwych z terenu miasta Siemianowic Śląskich,
- 4) finansowanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemianowicach Śląskich, w szczególności:
 - a) wynagrodzeń za czynności biegłych, wydających opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
 - b) opłat sądowych za wnioski o orzeczenie obowiązku podjęcia leczenia odwykowego, kierowane przez Komisję do Sądu Rejonowego,
 - c) wynagrodzeń członków Komisji za udział w posiedzeniach,
 - d) udziału członków Komisji w szkoleniach i konferencjach.

Mierniki:

- ilość podpisanych umów na udzielenie dotacji,
- ilość szkoleń,
- ilość posiedzeń Komisji.

7) Działania: Podejmowanie interwencji oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w związku z naruszeniem art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Mierniki:

- ilość złożonych wniosków do Sądu Rejonowego

8) Kształtowanie polityki sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta poprzez współpracę Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z:

- Wydziałem Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie,
- Komendą Miejską Policji Siemianowice Śląskie,
- Strażą Miejską Siemianowice Śląskie w zakresie:

Działania:

- 1) opiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
- 2) wnioskowania o cofnięcie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,

- 3) kontroli przestrzegania zasad obrotu tymi napojami,
- 4) nieprzekroczenia ustalonej liczby punktów sprzedaży na terenie miasta,
- 5) prowadzenia kampanii na temat szkodliwości spożywania alkoholu w punktach i miejscach sprzedaży.

Mierniki:

- ilość cofniętych zezwoleń na sprzedaż alkoholu,
- ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
- ilość przeprowadzonych kampanii informacyjnych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

Rozdział VI Adresaci Programu

1. Dzieci i młodzież;
2. Rodzice, opiekunowie, wychowawcy;
3. Osoby zażywające narkotyki oraz nadużywające alkohol w sposób szkodliwy;
4. Osoby uzależnione od narkotyków i alkoholu;
5. Rodziny osób uzależnionych;
6. Kadra Pedagogiczna siemianowickich szkół;
7. Pracownicy służb, instytucji oraz członkowie organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień;
8. Mieszkańcy Siemianowic Śląskich.

Rozdział VII Główne czynniki wspierające realizację zadań programu

1. Środki finansowe wyodrębnione na ten cel w budżecie miasta;
2. Możliwość dotarcia do dzieci i młodzieży za pośrednictwem szkół, placówek opiekuńczo-wychowawczych, świetlic;
3. Kadra pedagogiczna i psychologiczna nastawiona na wzmacnianie umiejętności społecznych uczniów;
4. Świadomość mieszkańców Siemianowic Śląskich dotycząca niebezpieczeństw płynących z używania środków psychoaktywnych;
5. Wzrost zainteresowania społeczeństwa zdrowym stylem życia – wolnym od nałogów wynikający z realizacji programów promocji zdrowia, kampanii społecznych i edukacyjnych;
6. Współpraca organizacji pozarządowych z innymi jednostkami odpowiedzialnymi za realizację zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii i objęcie programami profilaktycznymi dzieci i młodzież w celach zmniejszenia szkód społecznych i zdrowotnych powstałych w wyniku uzależnień.

Rozdział VIII Monitoring i ewaluacja Programu

Koordynatorem realizacji zadań Programu jest Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie wraz z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemianowicach Śląskich. Działania monitorujące będą podejmowane na bieżąco, obejmując stałą obserwację oraz kontrolą zadania wynikające z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Siemianowicach Śląskich.

Raz w roku sporządzany jest raport z działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemianowicach Śląskich oraz z realizacji zadań zawartych w Programie.

Corocznie przekazywane są sprawozdania: z działalności samorządów gminnych z zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Warszawie.

Zakładane rezultaty:

Zakładanym efektem realizacji Programu jest ograniczenie występowania problemów związanych bezpośrednio z uzależnieniami behawioralnymi, alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, a także stworzenie wielopłaszczyznowego, spójnego systemu wsparcia oraz pomocy dla osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych problemem uzależnień oraz zwiększenie jego skuteczności poprzez:

- zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, dzięki realizacji działań profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, tj. informacyjno-edukacyjnych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych,
- podniesienie świadomości społecznej w obszarze uzależnień behawioralnych oraz przyczyn i skutków nadużywania alkoholu i narkotyków,
- udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zwalczania narkomanii,
- zintensyfikowanie działań w stosunku do osób uzależnionych,
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień,
- zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem występowania uzależnień behawioralnych, spożycia napojów alkoholowych oraz używania substancji psychoaktywnych.

Rozdział IX Postanowienia końcowe

1. Finansowanie zadań

1) Realizacja zadań Programu jest finansowana ze środków pochodzących z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zgodnie z Ustawą o wychowaniu

w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2) Plan wydatków związanych z realizacją Programu na lata 2025 - 2028 zostanie określony w Uchwałach budżetowych w latach 2025 – 2028.

3) Przekazanie zadań do realizacji innym komórkom Urzędu Miasta lub miejskim jednostkom organizacyjnym następuje przez zmianę dysponenta środków.

4) Dotacje dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych na zadania związane z profilaktyką uzależnień przyznawane są w oparciu o przepisy Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.)

2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1) Powoływanie, odwoływanie członków oraz tryb pracy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemianowicach Śląskich ujęty jest w Regulaminie przyjętym Zarządzeniem nr 1610/2020 Prezydenta Miasta Siemianowic Śląskich z dnia 6 listopada 2020 roku.

2) Za udział w posiedzeniach Komisji członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 100 zł.

3) Za udział w posiedzeniach Zespołu Opiniodawczego przyjmującego strony zgłoszone do leczenia przymusowego członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 100 zł.

4) Wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Komisji wypłacane jest miesięcznie na podstawie listy obecności, stanowiącej załącznik do protokołu z posiedzenia Komisji. Członkowie Komisji nieobecni na posiedzeniach Komisji nie otrzymują wynagrodzenia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi (t.j. Dz. U. Z 2023 r. poz 2151 z późn. zm.) oraz art. 10. ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) Rada Miasta Siemianowic Śląskich zobowiązana jest uchwalić Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, na podstawie którego będą realizowane zadania własne Gminy związane z profilaktyką uzależnień. Projekt Programu został opracowany przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie w porozumieniu Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemianowicach Śląskich.